ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਫਰਮਾਨ

ਪਰਸਤਾਵਨਾ

ਬਲੋਚਿਸਤਨ ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੱਦੀ ਵਤਨ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅੱਜ ਬਲੋਚ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨੀਵੀਂ ਅਤੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਲੜਾਈਆਂ ਨੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ।

ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਬਿੰਦੂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਲ 1666 ਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਲੋਚ ਸੰਘਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਬਲੋਚ ਕੌਮੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਇਸ ਪਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਲੋਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਡੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਰਹੱਦਾਂ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਬਲੋਚ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਕ 'ਮੀਰ ਨਸੀਰ ਖਾਨ ਬਲੋਚ', ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਨੂਰੀ ਨਸੀਰ ਖ਼ਾਨ' (1749-1794) ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ 13 ਨਵੰਬਰ 1839 ਨੂੰ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 'ਵੰਡੋ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ' ਦੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੱਜੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। 1871 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਰੇਖਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੋਲਡਸਮਿਡ ਲਾਈਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਾਜਰ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੀ ਲਾਈਨ, ਦੁਰੰਦ ਲਾਈਨ, ਸਾਲ 1893 ਵਿੱਚ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਾਈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦਾ ਉੱਤਰੀ ਹਿੱਸਾ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਕਲੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਬਲੋਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਪੱਛਮੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਕਾਜਰ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਰਾਜਵੰਸ਼ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਦਬਦਬਾ ਗੁਆ ਬੈਠਾ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨੇ 1916 ਵਿੱਚ ਬਲੋਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਵੱਜੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ।

1928 ਵਿੱਚ ਰਜ਼ਾ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਫ਼ਾਰਸੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ।

ਫਿਰ ਵੀ ਬਲੋਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ 1920 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪੂਰਬੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 11 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 12 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ 'ਦ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼' ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਸੀ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਫਸਟ ਚੈਂਬਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, 12 ਤੋਂ 15 ਦਸੰਬਰ 1947 ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ-ਨਾਮੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ

ਦਿੱਤੀ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਉੱਚੇ ਸਦਨ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਚੈਂਬਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ 2 ਤੋਂ 4 ਜਨਵਰੀ 1948 ਨੂੰ ਹੋਏ ਸਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਕਲੀ ਇਸਲਾਮਿਕ ਰਾਜ 14 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਇਹ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ ਲਈ ਅਸਲ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਹੀ 27 ਮਾਰਚ 1948 ਨੂੰ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਇਹ ਕਿੱਤਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਵੀਕਾਰੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ, ਅਤੇ ਕਿੱਤੇ ਦੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ, ਹੁਣ ਬਲੋਚ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦਮਨਕਾਰੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕਜੁਟ ਮੁਹਿੰਮ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਮਹੂਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲਾਂਘੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਲੰਘਦੇ ਦਿਨ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜਨਤਾ ਆਪਣੇ ਜਨਮ-ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧੇਰੇ ਚੇਤੰਨ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਕਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜੇਹੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਕੌਮ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤੌਰ ਤੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕਗਾਰ ’ਤੇ ਹੈ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿੱਤਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪੈ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਜੱਦੀ ਵਤਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਹੇਠ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਰੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛੜੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਵ-ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਸਕ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਪਿਛਲੀ ਬਲੋਚ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸੂਝ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਥੋਪ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ, ਮੀਡੀਆ, ਸੰਗੀਤ, ਕਲਾ, ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਸਕ ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ 'ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ' ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਕੇ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਬਜ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਫੌਜੀ ਚੌਕੀ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਰਾਜ ਜੇਲਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਜੇਹਾਦੀਆਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬੇਈਮਾਨ ਰਾਜ ਉਹਨਾਂ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾ ਦੇ ਲੋਕ ਪੂਰੀ ਛੂਟ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਦੇ, ਗੋਲੀ ਮਾਰਦੇ, ਕੈਦ ਕਰਦੇ, ਤਸੀਹੇ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਜੇ ਮਨ-ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੀੜਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲੋਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ, ਜ਼ਮੀਰਵਾਨ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲੋਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਕਵੀ, ਮਜ਼ਦੂਰ, ਕਿਸਾਨ, ਦੁਕਾਨਦਾਰ, ਲੇਖਕ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ, ਡਾਕਟਰ, ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਵਾਨ, ਅਧਿਆਪਕ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਜਾ ਦੇ ਨਿਰਦਈ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਗਿਆ। ਬਲੋਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮੱਧਯੁਗੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਲੋਚ ਪੀੜਤ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਕੋਲ ਸਦਾ ਦੁੱਖ, ਡਰ ਅਤੇ ਕਸ਼ਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜੀਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਡਰਾਉਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਬਲੋਚ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਪੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਸੰਜਮ, ਖੁੱਲੇਪਨ, ਉਦਾਰੀਵਾਦ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਤ,ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਬਲੋਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਬਲੋਚ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਗੁਣ ਹਨ - ਅਤੇ ਇਸ ਕਰੂਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਲੋਚ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਬਲੋਚ ਲੋਕ ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਸਿਵਲ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਅਤੇ ਖੁੱਲੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ, ਬਲੋਚ ਵਤਨ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਰਣਨੀਤਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਂਘਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਰ ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਮੀਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਡਿਪੂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਮੀਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਡਿਪੂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਅਣਗਿਣਤ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਤੱਟ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਤੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਭੋਜਨ ਲਈ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕੰਮ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜਲਵਾਯੂ ਸੂਰਜੀ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਰਥਿਕ ਸਰੋਤ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਆਬਾਦੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਤ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੂੰ, ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਆਧੁਨਿਕ, ਅਮੀਰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਮੀਰ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਸਥਿਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਨੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ - ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸਦਾ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਕਾਬੂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਤਾਂ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗੁਆਂਡੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦੇਵੇਗਾ।

ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਵੱਸੋਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ। ਇੱਕ ਸੂਝਵਾਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਬਲੋਚ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਤਾਕਤ ਅਧੀਨ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਹਰ ਬਲੋਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵੱਜੋਂ ਜਾਣੇ-ਜਾਣ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਅਜ਼ਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਕੇਵਲ ਪੂਰਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਭਹਾਲੀ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਇੱਕ ਨਕਸ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਉੱਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਕਰੇਗਾ।

ਮੁਕਤੀ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ

ਭਾਗ।

ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ

ਅਨੁਛੇਦ: 1- ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਇੱਕ ਅਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਲਈ ਮੁਕਤੀ-ਸੰਘਰਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਨੁਛੇਦ: 2- ਬਲੋਚ-ਕੌਮੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਰੱਖਿਆ, ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੈ।

ਅਨੁਛੇਦ: 3- ਬਲੋਚ-ਕੌਮੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤ ਵਜੋਂ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅੰਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁਛੇਦ: 4- ਬਲੋਚ-ਕੌਮੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਲਹਿਰ ਹੈ। ਇਹ ਮਜ਼੍ਹਬ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਮਤਭੇਦ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 5- ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਨੂੰ ਥੋਪਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 6- ਬਲੋਚ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਅੰਦੋਲਨ, ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਰਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਇਹ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਣ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਇਹ ਗੁਣ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸੋਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਣ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੁੱਲੇ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਗੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਕਲਪਨਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅੰਨ੍ਹੇ ਕੱਟੜਵਾਦ ਹਨ, ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਰਾਹ ਚਲਦੇ ਹਨ, ਅਜੇਹੇ ਲੋਕ ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਬਲੋਚ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦ ਕਲਪਨਾ, ਸੋਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 7- ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਨੰਤ ਦੂਰੀ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਨਾ, ਸਮਝ, ਵਿਚਾਰ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਕੱਲੇ ਇਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ, ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 8- ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਵਰਤਾਓ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਭ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਮਾਨਤਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ, ਆਰਥਿਕ, ਵਿਦਿਅਕ, ਸਮਾਜਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।

ਭਾਗ II

ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸੰਮਲਿਤ ਤਰੀਕੇ

ਅਨੁੱਛੇਦ: 9- ਇੱਕ ਅਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਲਈ ਬਲੋਚ ਕੌਮੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪਸੰਦ ਆਦਮੀ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦ੍ਰਿੜਤਾ, ਨਸਲੀ ਪਿਛੋਕੜ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 10- ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਬਲੋਚ-ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਹੈ **-** ਸੁਤੰਤਰ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਇਹ ਬਲੋਚ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਸੰਗਠਿਤ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਅਨਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਵਕੀਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਕਿਸਾਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਬਾਅ ਸਮੂਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਰਾਜ ਦੇ ਪੀੜਤ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਪ੍ਰਮਾਣੂ-ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮਕਾਰ, ਜੰਗ-ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਵੱਗਿਆ, ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਸਮੇਤ ਜੋ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਅਨੁਛੇਦ: 11- ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾ ਦਾ ਸੂਡੋ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਇਸ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਅਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਗਠਨ ਜੋ ਇਸ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਤੇ ਈਰਾਨੀ ਜਾਅਲੀ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 12- ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣਗੇ।

ਭਾਗ III

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਿਧਾਨਤਾ

ਅਨੁੱਛੇਦ: 13- ਬਲੋਚ ਮੁਕਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਬਲੋਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 14- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਜਾਇਦਾਦ ਬਲੋਚ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ, ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਵੇਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 15- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਹ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 16- ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਢਾਂਚਾ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਕਾਰਾ ਸੋਚ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ। ਅਜਿਹੀ ਦਮਨਕਾਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 17- ਅਧੀਨਤਾ, ਅਧੀਨ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਦੋਗਲਾਪਣ ਸਿਰਫ ਸਰਬੋਤਮ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਜੂਲੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਤਕ ਖਾਲੀ ਨਾਅਰੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਮੌਜੂਦਾ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਕ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 18- ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਰਥਪੂਰਨ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 19- ਇਤਿਹਾਸਕ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰ ਅਵਸਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਜੋ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰਕ ਅਤੇ ਚਾਲੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ IV

ਅਰਥਪੂਰਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ

ਅਨੁੱਛੇਦ: 20- ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਲਈ ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਮਾਹੌਲ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਜੇ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਫਤ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ, ਸੁਤੰਤਰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ, ਮੁਫਤ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਆਰਥਿਕ ਅਵਸਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਪਾਰਟੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸਮਾਜ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਕਾਨੂੰਨ, ਨੈਤਿਕਤਾ, ਭਾਸ਼ਾ, ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਤਾਕਤ ਦੇ

ਗੁਲਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨਾਮਾਤਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 21- ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਬਲੋਚ ਰਾਜਸੀ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 22- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਲੋਪ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ-ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 23- ਅਪਵਾਦ ਹੱਲ

1) ਕਿਉਂਕਿ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਰੀਆਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਬਲੋਚ ਵਤਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰੇ।
2) ਕਾਬਜ਼ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਰਾਜ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
3) ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ 24 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਏਗੀ ਅਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰੇਗੀ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 24- ਸਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੀਡੀਆ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਪਹੁੰਚ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 25- ਚੌਥੇ ਜਿਨੇਵਾ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੁਕਤ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਬਜ਼ ਰਾਜਾ ਨਾਲ ਸੀ।

ਭਾਗ V

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ

ਅਨੁੱਛੇਦ: 26- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਣਤੰਤਰ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪਣਾਏਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 27- ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਹੇਠ ਹਨ, ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 28- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ' ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਬੇਆਨਬਜ਼ੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 29- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਿਯਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 30- ਇੱਥੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਤਲਬ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਸਵਾਧੀਨਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ, ਨਿਆਂਇਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੁਤੰਤਰ ਰਹੇਗੀ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਧੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ, ਜ਼ੁਲਮ, ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 31- ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 32- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਣਤੰਤਰ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਟ੍ਰਿਬਿਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੇਗੁਨਾਹ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਗਰੰਟੀਆਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਨਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 33- ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜੱਜ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇੱਕ ਸਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤਕ ਤਾਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜੱਜ ਨਿਰਪੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਿਯਮ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਵਿਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਅਵਸਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 34- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ

1) ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ,

2) ਹਮਲੇ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ,

3) ਗਲਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਕੈਦ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ,

4) ਜੇਕਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੱਕ ਅਤੇ ਹੈਬੀਆ ਕਾਰਪਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 35- ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਾਂਸੀ, ਤਸੀਹੇ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਪਹੁਦਾਰੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਅਭਿਆਸ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਬਲੋਚ ਨੈਤਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਰੀਪਬਲਿਕ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਭਾਗ VI

ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਅਵਸਰ ਲਈ

ਅਨੁੱਛੇਦ: 36- ਇੱਕ ਅਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੁਖ ਅਪਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਹਰ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 37- ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਅਸਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 38- ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਲਿੰਗ, ਪਿਛੋਕੜ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਉਮਰ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰੇਗਾ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘਹੱਟ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 39- ਇੱਕ ਮੁਫਤ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਬਰਾਬਰ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਅਮਲ ਖੁੱਲੇ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ, ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਅਤੇ ਪੱਖ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 40- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣਾਏਗਾ। ਸਿੱਖਿਆ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਮੁਫਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ ਕਿ ਸਾਰਥਕ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਪਲਬਧ, ਪਹੁੰਚਯੋਗ, ਢੁੱਕਵੀਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ।

ਭਾਗ- VII

ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਅਨੁੱਛੇਦ: 41- ਸੁਤੰਤਰ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਇੱਕ ਸਿਵਲ, ਖੁੱਲਾ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਮਾਜ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਥੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 42- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਆਜ਼ਾਦੀ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਫਤ, ਬਹੁ-ਪਾਰਟੀ ਚੋਣਾਂ, ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 43- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਖੁੱਲੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪਰਮ ਸ਼ਕਤੀ ਆਖਰਕਾਰ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਮਤਦਾਨ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 44- ਸੁਤੰਤਰ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਦ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਫਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵੋਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 45- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ (ਬਲੋਚਿਸਤਾਨੀ ਮਜਨੇਨ ਦੀਵਾਨ) ਬਲੋਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਹੋਵੇਗੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਫ਼ਤ, ਖੁੱਲੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 46- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੱਚਾਈ, ਨਿਆਂ, ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਸਿਖਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਬਪੱਖੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਗੜ੍ਹੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 47- ਕਾਰਜਕਾਰੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦਾ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ, ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਅਤੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਗੇ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 48- ਇੱਕ ਸਫ਼ਲ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਚੈਨਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਿਰੰਤਰ ਤੱਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਜਿੱਥੇ:

1) ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
2) ਚੁਣੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਆਪਣੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਵਧੀ ਪੂਰੀ ਕਰੇਗੀ; ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਆਰਜ਼ੀ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਤਹਿਤ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ ਸਿਵਾਏ, ਜਦੋਂ ਇਸਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 2/3 ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣਗੇ।
3) ਚੁਣੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣ ਲਈ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲੇਖ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਆਰਜ਼ੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 49- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਆਰਮੀ ਸਰਮਾਚਰਨ (ਆਰਮਡ ਬਲੋਚ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨਜ਼) ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਨਾ, ਚੁਣੇ ਗਏ ਨਾਗਰਿਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧੀਨਗੀ ਵਾਲਾ ਅੰਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਫ਼ਤਵੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ, ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਰਾਜ, ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ, ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਪੜਤਾਲ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੈਨਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਡਿਊਟੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੇ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 50 - ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਜੀ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 51- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸਮਾਜ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਅਤੇ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਅਕਾਲ, ਬਿਮਾਰੀ, ਅਤੇ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਟੁੱਟੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੁਤੰਤਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਕਮੇਟੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਦਬਦਬੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ।

ਭਾਗ VIII

ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਰਵਵਿਸ਼ਟੀ ਰਾਜ

ਅਨੁੱਛੇਦ: 52- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ। ਬਲੋਚ ਮੁਕਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵੰਡੇ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਜੋੜਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਕੌਮੀ ਬਲੋਚ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 55- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ, ਇੱਕ ਉੱਦਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਬਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਘੱਟ ਅਨੁਕੂਲ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 56- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਹ ਸਰੋਤ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਵਿਕਾਸ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕੁਸ਼ਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਵੇ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ, ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ, ਰੱਖ-ਰਖਾਵ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸੇ ਸੰਚਾਰ, ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ, ਊਰਜਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਬਿਜਲੀਕਰਨ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਗਰਿੱਡ, ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ। ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਹਨ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਨਿਵੇਸ਼। ਇਹ ਅਧਾਰ ਕਾਰਜ ਸੁਧਾਰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਥਾਈ ਪੱਧਰ ਲਈ ਟਿਕਾਊ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਇਹ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਵੀ ਕਰੇਗੀ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਕਾਰਨ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਫ਼ਲ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 57- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਸਾਰੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 58- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਲਾਈ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਭਲਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਲਈ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 59- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਰਾਜ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅਣ-ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਰਾਜ ਇਹਨਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੁਰੱਖਿਅਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਸਕਣ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 60- ਜਨਤਕ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਵਿਵਸਥਾ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਖੁੱਲੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਗ਼ਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 61- ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਇੱਕ ਖੁੱਲਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੁਰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਤੰਤਰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਹੜੇ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 62- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਜ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾ ਤੋਂ ਉਸ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੁਟਿਆ ਸੀ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 63- ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਖੇਤਰੀ, ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਜੋ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ-ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 64- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਰਾਜ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਫੰਡ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮਨੋਰਥ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਅੰਤਮ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਭਾਗ IX

ਸੁਸਾਇਟੀ, ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ

ਅਨੁੱਛੇਦ: 65- ਬਲੋਚ ਅਤੇ ਬ੍ਰੂਹੀ ਦੀਆਂ ਬਲੋਚ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੂਜੀ ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 66- ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਇੱਕ ਮਿਲੀ-ਜੁਲੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਨਿੱਜੀ, ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਸਵੈਇੱਛੁਕ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਭਲੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 67- "ਮਾਂ ਚੋਕਣ ਬਲੋਚਾਨੀ" ਬਲੋਚ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਗੀਤ ਹੈ। ਸਵਰਗੰਡਾ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਚੁਣੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਅਤੇ ਮਨਜੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 68- ਬਲੋਚ ਮੁਕਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਝੰਡਾ ਜੋ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਨੀਲਾ ਸ਼ੇਵਰਨ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਚਿੱਟਾ ਤਾਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਜੋਂ (ਜਾਂ ਚਾਰਜ) ਹੈ। ਸ਼ੈਵਰੋਨ ਤੋਂ ਫਲਾਈ ਤੱਕ, ਦੋ ਬਰਾਬਰ ਤਲਵਾਰ ਬਣੀਆਂ ਹਨ। ਉਪਰਲਾ ਕੰਧ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੇਠਲਾ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦਾ ਹੈ। ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿਤੀ ਜਾਏਗੀ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 69- ਅਜ਼ਾਦ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਏਗਾ ਜੋ ਮੀਰ ਨਸੀਰ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਬਲੋਚ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 70- ਸਾਡੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦੀ ਕੌਮੀ ਯਾਦ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮ ਕੁਰਬਾਨੀ 13 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਿਨ 1839 ਵਿੱਚ ਮੀਰ ਮਹਿਰਾਬ ਖ਼ਾਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੈਨਿਕ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 71- ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦੂਸਰੀ ਜੀਵਣ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਸਭਿਅਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਅਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਧੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੇ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 72- ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਸਭਿਅਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 73- ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰਮਾਣੂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਉਤਾਰਣ ਅਤੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਰਾਸਕੋਹ ਰੇਂਜ ਅਤੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਚਾਗੀ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 28 ਮਈ 1998 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਰੇਡੀਓ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇਪਨ ਦੁਆਰਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਥੇ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਜੁਰਮ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਿਪਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 74- ਦਬਾਅ ਸਮੂਹ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ ਲਈ ਅਟੁੱਟ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਤਾਕਤਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 75- ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੰਮਕਾਜੀ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਬਗੈਰ ਜੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕੰਮ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬਲੋਚ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਭਾਗ X

ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਲ ਸੰਵਿਧਾਨ

ਅਨੁੱਛੇਦ: 76- ਇਸ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਆਰਜ਼ੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਵੱਜੋਂ ਦਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਰਜ਼ੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਹਾਲਾਤ ਲਈ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਤੱਤ ਨੂੰ ਏਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।

ਅਨੁੱਛੇਦ: 77- ਅਸਥਾਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ (ਬਲੋਚਿਸਤਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਸੈਂਬਲੀ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗਿਆਨਵਾਨ ਹਲੀਮੀ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਸਾਡੀ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵੱਜੋਂ, ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅੰਤਮ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸਰਵ ਵਿਆਪੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨੁਸਖ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਲੋਚ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਟੁੱਟ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰ਼ਫ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਹੈ।